

Kohtuprotsess bandiitide üle

Hiljuti pidas Eesti Kaardiväe Laskurkorpusi sõjatribunal kohtuistungi terroristliku bandiitide gruvi üle, kes tegutses Virumaal Vihula ja Palmse vallas.

Rakvere linna avarasse teatrisaali, kus toimus kohtuistung, kogunes arvukas rahvahulk, täites saali ja röödu viimase võimeluseni. Nad olid tulnud vaatama, kuidas selle jalast saapad ja taskust raha ning doiglanel nõukogude kohus karistab neid, kes on hõrutanud nõukogude eestlaseneime.

Vahtidest saadetuna ilmub saali bandiitide neljak: Amberg, Arkadi Alide p., Talve, Ants Johani p., Vahtre, Lisette Johannese tr. ja Tomingas, Jaan Johani p.

Kohtu eesistuja loeb ette süüdistusmaterjalist, millést ilmneb, et bandiitid on ühe kutsusul tapnud nõukogude aktivisti Kalju kivi ja toime pannud kaks röövimist — detsgibri lõpul Vihula vallas, ja keskpaigas Palmse vallas.

Nende alaväärtuslike inimjäätiste tegudest raskustest raskustest. Saksa röövamee jäitis aga maähänt, et nad on teadlikult end lahti kutsunud ausa nõukogude töötava rahva külest. Need on kodanlikud natsionalistid, kes kohe peale fašistlike barbardi sissemurdmist Nõukogude Eesti territooriumile, pakkusid end odava raha eest okupantide hüppiknukkudeks. Röövlibande juht Arkadi Amberg astus 1943. a. novembris vabatahtlikult Saksa SS-pataljoni, kus viibis kuni hitlerlaste põgenemiseni, jäädes siis Punaarmee poolt vabastatud Eesti territooriumile, et elada siin varjatult ja organiseerida nõukogudevastast õnestustööd. Samuti asetus bandiit Ants Talve Saksa okupatsiooni ajal relvastatud omakaitsesse, kus viibis nõukogude riigikord, kes annab meile sel 1942.—1944. aastani, minnes seal üle politseipataljoni. Samadel motiividel jäi ka see bandiit maha põgeneva saksa armeeliitlase ilgas tõttu, siihiks oli koguda relvi, tappa nõukogude aktiviste ja elades illegaalselt toitud röövimistest ja targustest.

15. jaanuaril 1946. aastal kohtusid bandiitid Lisette Vahtre talus oma järjekordset nõupidamisel, kus arutati läbi üksikasjaliste röövretke plaan, milline pidi teostatud saama järgmisel öhtul Palmse vallas, Sagadrükis talupidaja Saare talus. Arutati läbi ka see, et röövimisel tuleb rääkida vene keelt, selleks et suunata kuritegu erarijetesse rölvastatud vene rahvusest punaarmeelastele.

Pimeduse saabudes asusid nad oma röövplaani teostama. Bandiit Amberg ähvardedes taluperenait relvaga röövis kogu maja-

kraami, Talve aga röövis alde ja talli. Bandiitide segas möödaminev rahvamaja juhataja sm. Kaljukivi. Bandiit Amberg nöudis Kaljukivilt dokumentide ettenäitamist, ku-

na aga viimane keeldus seda tegemast, lasti kis ta Kaljukivi maha. Bandiitid jätsid laibama tapmispaiigale, röövides enne kumendid. Röövitud kraamiga pöördusid nad Vahtre tallu, kus jagati omavahel röö-

Vahtidest saadetuna ilmub saali bandiitide neljak: Amberg, Arkadi Alide p., Talve,

Peale kaebealuste ja tunnistajate sõnave, Ants Johani p., Vahtre, Lisette Johannese tr. ja Tomingas, Jaan Johani p.

Lausma, kes märgib, et köikide ausate nõukogude töötajate põlgus on suunatud seljali, lele alaväärtuslikele inimrämpsule. Ta üt-

leb: „Kogu nõukogude rahvas on agaralt asunud sõjaväurstute parandamisele. Meie riigikord on andnud köik võimalused sel- leks, et kiiremini üle saada sõjavärgsetest

Saksa röövamee jäitis aga maahänt, ha need jäänused; kes püüavad takistada meie tööd. Heidame välja selle rämpsu endi- test. Need ei saaks segada meie tööd. Meie ei lase leida maad eneste hulgas sellel

häbivärsel väljamõeldisel, mida taotlevad

bandiitid, naguoleks röövlid olnud vene

rahvusest. Meie tunneme suure vene rahva

sõbralikkust endi suhtes ja heidame eemale

need värdjad, kes toiminud fašistlike kur-

jategijate järglastena.“

Riiklik süüdistaja kaardiväe justiitsmajor Saks ütleb oma süüdistuskõnes: „Meil on ees palju ja tähtsat tööd, et jõuda välja önneliku eluni, millise aluse on loonud 1942.—1944. aastani, minnes seal üle polit- leks köik võimalused. Kodanlik-natsionalistlik rämps aga arvas end võimeliseks seda bandiitid, naguoleks röövlid olnud vene metest. Selle bandiitidejõugu sihiks oli kahelé sujuvalusele kõrgemat karistusmäära — mahalaskmist.

Kohtu otsus:

Neljatuulinise nõupidamise järel kuulutab kohus otsuse: Nõukogude Sotsialistlike Vabariikide Liidu nimel Tallinna Eesti Kaardiväe Laskurkorpusse Sõjatribunal Colleegiumi otsustas:

Surmenuhtlus mahalaskmisse läbi: Arkaadi Alide p. Amberg'ile, s. 1924. a. Ants Juhani p. Talvele, sünd. 1904. a. 10' aastat vabadusekaotust vangilaagris: Lisette Johannese tr. Vahtre'le, s. 1910. a. 7' aastat vabadusekaotust vangilaagris: Jaan Johannese p. Tomingasele s. 1914. a.